

Nr 526.

Av herr **Vigelsbo m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 255, med förslag till folkbokföringsförordning, m. m.

I proposition nr 255 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till folkbokföringsförordning. Till grund för nämnda förordning ligga i stort sett de förslag, som folkbokföringskommittén på sin tid utarbetade. I vissa avseenden har propositionen följt utredningen, men i andra avviker den därifrån. Detta senare gäller kyrkobokföringen av personer, som på försök utskrivits från sinnessjukhus.

Beträffande de personer, som intagits å sjukvårds-, socialvårds- och fångvårdsanstalt föreslog folkbokföringskommittén, att de ej av denna anledning skulle kyrkobokföras å anstalten utan sålunda kvarstå som mantalskrivna i hemortskommunen. På denna punkt överensstämde kommitténs förslag med gällande bestämmelser i mantalsskrivningsförordningen. Dessamma var fallet också i fråga om kyrkobokföringen av villkorligt frigivna fångar, vilka i kyrkobokföringshänseende behandlas, som om de alltjämt vore intagna å anstalt, och följaktligen fortfarande stå kvarskrivna i den församling, där de voro kyrkobokförda under anstaltsvistelsen. Folkbokföringskommittén ansåg nu att samma regler borde tillämpas för kyrkobokföringen av villkorligt utskrivna skyddshemselever och för personer, som på försök utskrivits från sinnessjukhus eller erhållit försökspermission från alkoholistanstalt. Detta innebär en avvikelse från gällande författning, enligt vilken nämnda personer skola kyrkobokföras i inackorderingskommunen.

Folkbokföringskommittén har genom införande av här nämnda bestämmelse velat rätta till ett uppenbart och orimligt missförhållande. Det kan icke ur några synpunkter anses överensstämma med rättvisa och billighet att personer, som på försök utskrivits från sinnessjukhus och placerats i enskilda hem för eftervård, skola mantalsskrivas i vistelsekommunen. Detta kan leda till att vederbörande under vissa förutsättningar erhåller hemorts rätt i vistelsekommunen. Tyvärr visar erfarenheten att personer, som en gång intagits på sinnessjukhus och försöksutskrivits, i viss omfattning få återfall i sjukdomen. Den nya hemortskommunen blir då ekonomiskt ansvarig för den sjuke och kan få vidkännas högst avsevärda utgifter för vård eller understöd, under det att den sjukens egentliga hemkommun slipper undan alla dylika kostnader. Det kan påpekas, att Stockholm genom nu gällande förordning lyckats vältra över icke obetydliga utgifter på

omkringliggande kommuner med förhållandevis ringa skatteunderlag. Det är uppenbart, att en dylik anordning väckt kraftigt ogillande i de berörda kommunerna, och det råder icke någon tvekan om att familjevården av de sinnessjuka allvarligt äventyras, därest ingen ändring sker. De enskilda hemmen — det är främst jordbrukarhem, som bruka taga emot de försöksutskrivna — komma att ställa sig alltmera avvisande av solidaritet med den egna kommunen.

Folkbokföringskommitténs förslag på denna punkt har tillstyrkts av flera av de myndigheter, som fått betänkandet på remiss. Sålunda anser socialstyrelsen att sinnessjuka som från sinnessjukhus utackorderats i familjevård borde stå kvarskrivna i den församling, där de vore kyrkobokförda under anstaltsvistelsen. Härför talade enligt styrelsens mening den omständigheten, att redan kyrkobokföring på utackorderingsorten visat sig medföra farhågor från kommunens sida för ett framtida hemortsförvärv och därför kunde befaras lägga hinder i vägen för vårdformens utveckling. Även länsstyrelsen i Stockholms län framhåller, att irritation icke sällan vållats av att sinnesslöa eller sinnessjuka patienter vid Stockholms stads sjukhus eller anstalter, som på försök placerats för eftervård i enskilda hem i landskommuner runt Stockholm, blivit där mantalsskrivna. Det torde sålunda icke råda någon tvekan om behovet av en ändring av gällande bestämmelser både med hänsyn till rättvisa och billighet gentemot vistelsekommunerna och med hänsyn till utvecklingen av familjevården som vårdform.

Vederbörande departementschef föreslår emellertid såsom framgår av 14 § 6 mom. i förslaget till folkbokföringsförordning, att nuvarande bestämmelser tills vidare skola bibehållas. Denna sin inställning motiverar departementschefen med att folkbokföringskommittén skulle ha förutsatt att dess förslag skulle komma under bedömande samtidigt med förslag till ändrad socialvårdslagstiftning. Då detta icke blivit fallet, anser departementschefen, att de av folkbokföringskommittén i denna del föreslagna förändringarna böra uppskjutas i avvaktan på att frågan om ett reformerat socialvårdssystem blir föremål för omprövning.

Motionärerna kunna för sin del icke finna att bärande skäl förebragts för ett uppskjutande av ändring av gällande bestämmelser angående kyrkobokföringen av patienter på sinnessjukhus, som försöksvis utskrivits och utackorderats i enskilda hem. Vi anse därför, att 14 § 6 mom. i föreliggande förslag till folkbokföringsförordning omarbetas i överensstämmelse med vad som föreslagits av folkbokföringskommittén i dess förslag till folkbokföringsförordning 24 § 4 mom. andra stycket. Personer, som försöksutskrivits från sinnessjukhus, böra i fråga om kyrkobokföringen betraktas, som om de fortfarande vistades på anstalten, och sålunda stå kvarskrivna i den församling, där de voro kyrkobokförda under anstaltstiden.

Med anledning av vad som anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 255 måtte besluta, att 14 § 6 mom. i folkbokföringsförordningen utformas så, att det beträffande kyrkobokföringen av personer som på försök utskrivits från sinnessjukhus skall anses, som om de fortfarande vore intagna å anstalt,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta det förslag till författningsändring, som härav föranledes.

Stockholm den 21 maj 1946.

Sven J. Vigelsbo.

Arvid Jonsson.

Ivar Johansson
i Mysinge.

David Boman
i Stavsund.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.
